

Landbruks- og matdepartementet

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
	Kristin Nummedal	20260100	Janne Helen Lorentzsen	02.03.2026

Høringsuttalelse fra BirdLife Norge – forslag til forskrift om gebyr for overtredelser av båndtvangsbestemmelser

Vi viser til Landbruks- og matdepartementets høring av forslag til forskrift om overtredelsesgebyr ved brudd på båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. BirdLife Norge jobber for å bevare fugler og deres leveområder. Båndtvangsbestemmelsene er et sentralt virkemiddel for å beskytte villlevende fugler i hekke- og yngletiden, særlig bakkehekkende arter og arter som hekker i sårbare kyst- og fjellområder. Brudd på båndtvang fører årlig til omfattende forstyrrelser, predasjon på egg og unger, samt redusert hekkesuksess. Overtredelsesgebyr er et nødvendig administrativt virkemiddel for å styrke etterlevelsen av hundeloven § 6 første ledd og forskrifter gitt med hjemmel i §§ 6 og 7. For at ordningen skal fungere effektivt, foreslår vi at Statens naturoppsyn (SNO) gis myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr, og at gebyrets størrelse settes så høyt at det gir reell preventiv effekt.

Statens naturoppsyn (SNO) bør gis myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr.

Departementet foreslår at politiet og kommunene skal kunne ilegge overtredelsesgebyr, men dette er etter vårt syn utilstrekkelig. SNO fører i praksis tilsyn i mange av Norges mest sårbare naturområder med stor betydning for hekkende og trekkende fugl, og har nødvendig kompetanse, opplæring og rutiner for feltkontroll, konflikthåndtering og bevisvurdering. BirdLife Norge mener at SNO bør gis vedtaksmyndighet til å ilegge overtredelsesgebyr både ved brudd på den nasjonale båndtvangsbestemmelsen i hundeloven § 6 første ledd, forskrifter gitt med hjemmel i § 7, og lovlig vedtatte kommunale forskrifter etter § 6 annet ledd. For å sikre en helhetlig og effektiv håndheving må den instansen som faktisk fører tilsyn i felt, også ha myndighet til å reagere. Overtrådelser skjer ofte der verken politiet eller kommunen er til stede. Overtredelsesgebyr bør ilegges på stedet både av bevishensyn og effektivitetshensyn, noe som taler sterkt for at SNO må kunne reagere direkte.

Gebyrets størrelse – behov for reell preventiv effekt

Forslaget legger opp til et overtredelsesgebyr på 1 R (per 2025 kr 1 314) og 2 R ved gjentakelse. BirdLife Norge stiller spørsmål ved om dette er tilstrekkelig for å ha reell preventiv effekt. Selv om overtredelsesgebyr er forutsatt anvendt i tilfeller der det ikke kan påvises konkret skade, tilsier både bevissituasjonen og skadepotensialet at fravær av dokumentert skade ikke nødvendigvis innebærer at skade ikke har oppstått. Det er ofte vanskelig å dokumentere konkret skade på egg eller unger. Forstyrrelser alene kan føre til at reir forlates. Et gebyr på om lag 1 300 kroner vil for mange oppleves som beskjedent og gir dermed svak allmennpreventiv effekt. Risikoen for kontroll er dessuten lav i store naturområder. Vi anbefaler derfor at ordinært gebyr settes høyere.

Avslutningsvis

BirdLife Norge støtter bruk av overtredelsesgebyr som et nødvendig tiltak for å styrke etterlevelsen og beskyttelse av fugl og annet vilt i en særlig sårbar periode. For at forskriften skal oppfylle sitt formål, må håndhevingen være effektiv og reaksjonene tilstrekkelig avskrekkende. Dette forutsetter at SNO også gis myndighet til å ilagge gebyr, og at gebyret settes på et nivå som gir reell preventiv effekt.

For BirdLife Norge

Kjetil An. Solbakken

Kjetil Solbakken, generalsekretær